

**Statistikdokumentation for
Landbrugets bruttofaktorindkomst 2018**

1 Indledning

Landbrugets bruttofaktorindkomst belyser udviklingen i den samlede landbrugssektors økonomi, og den udgør samtidig landbrugets bidrag til nationalregnskabet. Opgørelser over landbrugets bruttofaktorindkomst findes tilbage til 1935, mens statistikken i sin nuværende form er sammenlignelig fra 1990 og frem.

2 Indhold

Landbrugets bruttofaktorindkomst er en årlig opgørelse af landbrugets erhvervmæssige resultat, herunder vegetabiliske- og animalske salgsprodukter, forbrug i produktionen, tilskud samt skatter og afgifter. Landbrugets bruttofaktorindkomst viser landbrugets resultat før afskrivninger, forrentning og aflønning af arbejdskraft.

Statistikken opgøres i mio. kr., og som et pris- og mængdeindeks. Der opdeles efter produkter samt geografisk efter regioner.

2.1 Indholdsbeskrivelse

Landbrugets bruttofaktorindkomst opdeles i følgende overordnede punkter:

- Værdi af landbrugets salgsprodukter af producent,
  - Vegetabiliske
  - Animalske
- Værdi af landbrugsmæssige tjenester,
  - Maskinstation
  - Udlejning af mælkekvoter
- Værdi af sekundære aktiviteter,
- Værdi af lager- og besætningsforskydninger hos producenter,
  - Lagerforskydninger for korn
  - Besætningsforskydninger for husdyr
- Værdi af bruttoproduktion (ovenstående 4 dele summeret)
- Forbrug i produktionen,
  - Udsæd
  - Energi
  - Gødningsstoffer
  - Bekæmpelsesmidler
  - Dyrlæge og medicin
  - Foderstoffer
  - Reparation og vedligeholdelse
  - Landbrugsmæssige tjenester
  - Indirekte og Direkte bankomkostninger
  - Tjenesteydelser fra andre erhverv
- Bruttoværditilvækst i producentpriser,
- Produkttilknyttede subsidier, skatter og afgifter,
- Bruttoværditilvækst i basispriser
- Generelle subsidier, skatter og afgifter.

2.2 Grupperinger og klassifikationer

Landbrugets bruttofaktorindkomst opgøres i mio. kr. Derudover opgøres den også som pris- og mængdeindeks. Den opdeles efter produkt og geografisk efter regioner.

2.3 Sektordækning

Landbrug og gartneri.

2.4 Begreber og definitioner

Bruttoproduktion i alt: Bruttoproduktionen er summen af vegetabiliske produkter, animalske produkter, landbrugsmæssige tjenester og sekundære aktiviteter.

Salgsprodukter i alt: Værdien af vegetabiliske og animalske produkter.

Vegetabiliske produkter i alt: Salgsværdien af alle vegetabiliske produkter herunder korn, foderafgrøder, frugt og grøntsager.

Animalske produkter i alt: Salgsværdien af alle animalske produkter herunder kød, levende dyr og produkter fra dyr såsom mælk og æg.

Landbrugsmæssige tjenester i alt: Værdien af maskinstationsaktiviteter og udlejning af mælkekvoter.

Sekundære aktiviteter i alt: Sekundære aktiviteter dækker over diverse indtægter i landbruget, herunder husleje og husdyr i pension.

Forskydninger hos producenter i alt: Lagerforskydninger for korn og besætningsforskydninger for husdyr.

Forbrug i produktionen i alt: Omkostninger forbundet med frembringelse af salgsproduktionen fx udsæd, energi og foderstoffer.

Bruttoværditilvækst i producentpriser: Bruttoproduktionen i alt minus forbrug i produktionen i alt.

Bruttoværditilvækst i basispriser: Bruttotilvækst i producentpriser plus produkttilknyttede subsidier minus produkttilknyttede skatter og afgifter

Bruttofaktorindkomst: Bruttoværditilvækst i basispriser plus generelle subsidier minus generelle skatter og afgifter.

2.5 Enheder

Den overordnede statistikenhed er nationalt niveau. Herudover opdeles bruttofaktorindkomsten på regioner.

2.6 Population

Populationen dækker landbrugets økonomiske aktivitet.

2.7 Geografisk dækning

Danmark.

2.8 Tidsperiode

Statistikken dækker tidsperioden fra 1990 og frem. Bruttofaktorindkomsten er fordelt på regioner siden 2011.

2.9 Basisperiode

Der er pris- og mængdeindeks, som har basisår i 2005, 2010 og 2015.

Se mere dybdegående beskrivelse af udviklingen i prisindekset i afsnittet Intern konsistens.

2.10 Måleenhed

Produkterne opgøres i mio. kr., og derudover er der mængde- og prisindeks for den samlede bruttofaktorindkomst.

2.11 Referencetid

Statistikken refererer til kalenderåret.

2.12 Hyppighed

Landbrugets bruttofaktorindkomst (samlet for Danmark) offentliggøres årligt i maj måned, mens bruttofaktorindkomsten på regionsniveau offentliggøres i november måned.

2.13 Indsamlingshjemmel og EU regulering

Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 138/2004 om landbrugsregnskaber i fællesskabet er forordningen, som indeholder Danmarks forpligtigelser overfor EU.

2.14 Indberetningsbyrde

Den direkte indberetningsbyrde er nul, da statistikken er baseret på data fra andre statistikker.

2.15 Øvrige oplysninger

Øvrige oplysninger kan findes på emnesiden [Jordbrugets økonomi](#) eller fås ved henvendelse til Danmarks Statistik.

3 Statistisk behandling

Landbrugets bruttofaktorindkomst udarbejdes årligt ved hjælp af data fra mange forskellige statistikker, hovedsageligt fra landbrugsstatistikkerne. Værdien af de enkelte poster udregnes ved hjælp af priser og mængder. Data valideres i udarbejdelsen af primærstatistikkerne, men valideres også yderligere i udarbejdelsen af landbrugets bruttofaktorindkomst.

3.1 Kilder

Landbrugets bruttofaktorindkomst består af data fra mange forskellige statistikker produceret i Danmarks Statistik. Hovedparten er landbrugs- og fødevarerrelaterede statistikker som fx:

Landbrugs- og gartneritællingen (bedrifter og arealer), Vegetabiliske statistikker (høstresultater og lagre af korn), Animalske statistikker (husdyr og animalsk produktion), Rå- og hjælpestoffer (foder, handelsgødning og pesticider), Regnskabsstatistik for jordbrug, Priser og prisindeks for jordbrug

Der anvendes også data fra statistikkerne over offentlige finanser og nationalregnskabet til beregningerne af de indirekte bankomkostninger, direkte bank- og kreditomkostninger samt skatter og afgifter. Derudover bruges også data fra statistikken over udenrigshandel med varer.

Endeligt anvendes der data fra Landbrugsstyrelsen vedrørende udbetalinger af landbrugsstøtte.

3.2 Indsamlingshyppighed

Årligt.

3.3 Indsamlingsmetode

Data til denne statistik hentes fra allerede offentliggjorte statistikker. Meget datamateriale hentes i Danmarks Statistiks statistikbank, mens andet materiale er indsamlet i forbindelse med andre landbrugsstatistikker, og datamaterialet er hentet herfra. Datamaterialet om subsidier modtages fra Landbrugsstyrelsen via en sikker dataoverførsel.

3.4 Datavalidering

Datavalideringen foregår i flere trin.

Data er valideret i de enkelte primærstatistikker. Når data er leveret til opgørelsen af landbrugets bruttofaktorindkomst tjekkes data igen, både i forhold til tidligere år og i forhold til den samlede udvikling. Der er her mulighed for at gå tilbage til kilderne, hvis der er behov for dette. Til sidst valideres data i forhold til hinanden.

3.5 Databehandling

Databehandlingen hænger tæt sammen med datavalideringen. Overordnet set indsamles der priser og mængder, og derved opgøres værdien af de enkelte poster i landbrugets bruttofaktorindkomst. Der tages samtidigt højde for, at der kan være forskel i afgrænsningen af de forskellige kilders dækning af populationen, hvorved imputering benyttes.

3.6 Korrektion

Der laves ikke korrektioner af data udover hvad der allerede er beskrevet under datavalidering og databehandling.

4 Relevans

Landbrugets bruttofaktorindkomst er relevant for de danske myndigheder, især Miljø- og Fødevarerministeriet, EU og landbrugets organisationer, så de kan følge udviklingen i landbrugets økonomiske aktiviteter. Den er desuden input til opgørelsen af det samlede nationalregnskab. Der er brugerudvalg for de Fødevarestatistikker, som er input til Landbrugets bruttofaktorindkomst, hvilket også inkluderer Landbrugets Bruttofaktorindkomst.

4.1 Brugerbehov

Landbrugets bruttofaktorindkomst er af interesse for bl.a. de danske myndigheder, især Miljø- og Fødevarerministeriet, EU samt landbrugets organisationer og det er desuden input til udarbejdelsen af det samlede nationalregnskab. Tallene anvendes til at undersøge udviklingen i det samlede danske landbrug og gartneri.

4.2 Brugertilfredshed

Der er et brugerudvalg for Fødevarestatistik og den rådgivende arbejdsgruppe for regnskabsstatistik for jordbrug, hvor brugerne kan komme med kommentarer til Landbrugets bruttofaktorindkomst. Derudover er der også et brugerudvalg for økonomisk statistik, hvor nationalregnskabet diskuteres. Brugere udtrykker tilfredshed med statistikken.

4.3 Fuldstændighed af data

Landbrugets bruttofaktorindkomst opfylder Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 138/2004 om landbrugsregnskaber i fællesskabet.

5 Præcision og pålidelighed

Usikkerheden for Landbrugets bruttofaktorindkomst er forbundet med usikkerheden i de primære statistikker, der anvendes til udarbejdelsen. Det er fx periodisering som kan give usikkerheder eller skævheder, mens andre oplysninger som fx informationer fra mejerier og slagterier er meget eksakte. For de foreløbige beregninger gælder det, at de delvist bygger på skøn og antagelser i venten på den endelige primærstatistik, hvorfor statistikken først er endelig efter 2 år.

5.1 Samlet præcision

Landbrugets bruttofaktorindkomst er som alle andre former for økonomisk statistik behæftet med usikkerhed. Landbrugets bruttofaktorindkomst er baseret på et stort antal primære kilder, hvor usikkerheden er forskellig. Det er fx periodisering, som kan give usikkerheder, mens andre oplysninger som fx informationer fra mejerier og slagterier er meget eksakte. For de foreløbige beregninger gælder det, at de delvist bygger på skøn og antagelser i venten på den endelige primærstatistik, hvorfor statistikken først er endelig efter 2 år. Ikke alle primærstatistikker, der benyttes til Landbrugets bruttofaktorindkomst har hele Danmark som målgruppe, og derfor benyttes der opregningsfaktorer, så statistikken dækker hele Danmark. For Landbrugets bruttofaktorindkomst fordelt på regioner er der yderligere usikkerhed.

5.2 Stikprøveusikkerhed

Ikke relevant for denne statistik.

5.3 Anden usikkerhed

Landbrugets bruttofaktorindkomst er behæftet med usikkerhed. Landbrugets bruttofaktorindkomst er baseret på et stort antal primære kilder, hvor usikkerheden er forskellig. Det er fx periodisering og lagerforskydninger, som kan give usikkerheder, mens andre oplysninger som fx informationer fra mejerier og slagterier er meget eksakte. For de foreløbige beregninger gælder det, at de delvist bygger på skøn og antagelser i venten på den endelige primærstatistik, hvor statistikken først er endelig efter 2 år. Ikke alle primærstatistikker, der benyttes til Landbrugets bruttofaktorindkomst har hele Danmark som målgruppe, og derfor benyttes der opregningsfaktorer, så statistikken dækker hele Danmark. For Landbrugets bruttofaktorindkomst fordel på regioner er der yderligere usikkerhed.

5.4 Kvalitetsstyring

Danmarks Statistik følger anbefalinger vedrørende organisering og styring af kvalitet, der er givet i Adfærdskodeks for europæiske statistikker (Code of Practice, CoP) og den tilhørende implementeringsmodel Quality Assurance Framework (QAF). Læs mere om disse på [Adfærdskodeks for europæiske statistikker](#). Der er etableret en arbejdsgruppe for kvalitet og en central kvalitetssikringsfunktion, der løbende gennemfører tjek af produkter og processer.

5.5 Kvalitetssikring

Danmarks Statistik følger principperne i Adfærdskodeks for europæiske statistikker (Code of Practice, CoP) og bruger den tilhørende implementeringsmodel Quality Assurance Framework (QAF) ved implementeringen af disse principper. Dette indebærer løbende decentrale og centrale tjek af produkter og processer på baggrund af dokumentation, der følger internationale standarder. Den centrale kvalitetssikringsfunktion rapporterer til arbejdsgruppen for Kvalitet. Rapporteringen indeholder blandt andet forslag til forbedringer, som vurderes, beslutes og implementeres.

5.6 Kvalitetsvurdering

Landbrugets bruttofaktorindkomst bygger på oplysningerne fra en lang række kilder, hvilket kan påvirke usikkerheden. Usikkerheden vurderes størst på områderne med mindst betydning for resultatet fx hvor mængder og arealer er små, og mindst på de animalske produkter. Der udgives foreløbige tal og forskellen til de endelige tal er omkring 3 pct. Usikkerheden vurderes til at være større for de regionale tal.

5.7 Revisionspolitik

Danmarks Statistik foretager revisioner i offentliggjorte tal i overensstemmelse med [Danmarks Statistiks revisionspolitik](#). De fælles procedurer og principper i revisionspolitikken er for nogle statistikker suppleret med en specifik revisionspraksis.

5.8 Praksis for revisioner

Landbrugets bruttofaktorindkomst udgives en gang årligt, og er foreløbige de første to år de udgives og anses for endelig efter tre år. Mellem den første og den endelige opgørelse kan der være udsving på op til plus/minus 3 pct. på den samlede bruttofaktorindkomst.

6 Aktualitet og punktlighed

Foreløbige tal for landbrugets bruttofaktorindkomst offentliggøres senest 6 måneder efter referenceperioden (årets) afslutning. Endelige tal offentliggøres senest 2 år og 6 måneder efter referenceperiodens afslutning.

6.1 Udgivelsestid for foreløbige og endelige tal

Foreløbige tal for landbrugets bruttofaktorindkomst offentliggøres årligt senest 6 måneder efter kalenderårets afslutning. De endelige tal for landbrugets bruttofaktorindkomst offentliggøres senest 2 år og 6 måneder efter referenceperiodens afslutning. Landbrugets bruttofaktorindkomst fordelt på regioner offentliggøres i november måned.

6.2 Publikationspunktlighed

Landbrugets bruttofaktorindkomst er afhængig af mange primærstatistikker. Derfor kan udgivelsestidspunktet svinge med op til en måned.

7 Sammenlignelighed

Landbrugets bruttofaktorindkomst kan sammenlignes direkte tilbage til 1990, mens der findes gamle opgørelser tilbage til 1935. Den kan sammenlignes med den europæiske udgave, Economic Accounts of Agriculture. Der er få forskelle i opgørelsen af landbrugets bruttofaktorindkomst og den europæiske economic accounts of agriculture. Landbrugets bruttofaktorindkomst kan også sammenlignes med regnskabsstatistikken for jordbrug, hvor økonomien opgøres på bedriftsniveau.

7.1 International sammenlignelighed

Landbrugets bruttofaktorindkomst kan sammenlignes med den europæiske udgave af statistikken, Economic Accounts for Agriculture (EAA), hvilken Danmark også bidrager til. Dokumentationen for retningslinjerne til EU statistikken findes hos Eurostat i Manual on the economic accounts for Agriculture and Forestry EAA/EAF 07 (Rev.2). Der er nogle få forskelle mellem den danske bruttofaktorindkomst og den europæiske Economic Account of Agriculture. Begge bygger på de samme primære kilder, men forskellene ligger i, at opgørelsen af BFIen ikke indeholder maskinstationsarbejde foretaget af andre end landmænd, hvilket EAAen gør. Derudover er der forskel på hvordan hovedresultatet beregnes, men det er muligt at regne frem og tilbage mellem resultaterne i den danske og europæiske bruttofaktorindkomst. Der er forskel i placeringen af landbrugsstøtten fra EU, dette var mere udbredt tidligere end nu.

7.2 Sammenlignelighed over tid

Landbrugets bruttofaktorindkomst er i sin nuværende form sammenlignelig tilbage til 1990. I forlængelse af implementeringen af en revideret metode til at opgøre nationalregnskabet (ENS95) på, blev en opgørelsesmetode for landbrugets bruttofaktorindkomst implementeret i 2000 i overensstemmelse med internationalt aftalte retningslinjer. I februar 2019 blev det vedtaget, at landbrugets bruttofaktorindkomst nu følger de europæiske retningslinjer for nationalregnskabet (ESA2010), der afløser ENS95. Der er ikke nogle signifikante ændringer for landbrugets bruttofaktorindkomst ved skiftet fra ENS95 til ESA2010. I 2005 blev det vedtaget at indregne Indirekte bankomkostninger som forbrug i produktionen. Juletræer og pyntegrønt er medtaget fra og med 1995. Opgørelserne tilbage til 1990 er revideret efter ENS95 metoden, og kan ses i Statistikbanken. Ud fra den metode er der, dog bortset fra indirekte bankomkostninger og sekundære indtægter tillige beregnet bruttofaktorindkomst for kalenderårene 1973-89. Beregningerne er dog behæftet med nogen usikkerhed. Sammenlignelige opgørelser foretaget efter den tidligere anvendte metode (før 2000-revisionen) foreligger for perioden 1975-98 for kalenderår og for perioden 1975/76-1998/99 for driftsår.

7.3 Sammenhæng med anden statistik

Landbrugets bruttofaktorindkomst viser et samlet økonomisk resultat for det danske jordbrug, mens regnskabsstatistikken for jordbrug viser resultaterne på bedriftsniveau. Publikationen [Regnskabsstatistik for jordbrug](#), udgives årligt og viser henholdsvis landbrugets og gartneriets økonomiske resultater på bedriftsniveau. Regnskabsstatistikken for jordbrug opgøres, som landbrugets bruttofaktorindkomst, på kalenderår, og udviklingen i de to statistikker er sammenlignelig.

7.4 Intern konsistens

Intern konsistens i landbrugets bruttofaktorindkomst sikres ved at benytte samme input til beregningerne af statistikken, og hvis der er ændringer i primær statistikkerne bliver det undersøgt, hvilken betydning dette har for bruttofaktorindkomst. Det tilstræbes derfor, at der ikke ændres i opgørelsen af landbrugets bruttofaktorindkomst, så den interne konsistens opretholdes. Hvis der foretages ændringer beskrives de og konsekvenserne heraf.

Når der ændres basisår, ændres produksammensætningen i de forskellige overordnede grupper, fx gødning og bekæmpelsesmidler. Dette er en naturlig konsekvens af udviklingen i den virkelige verden, og indeksene i de forskellige basisår vil derfor aldrig kunne være helt ens i det overlappende år fx 2016. Når der er forskelle mellem prisindeksene i de forskellige basisår er det vores anbefaling generelt, at de nyeste tal tillægges den højeste værdi.

8 Tilgængelighed

Statistikken udgives i [Nyt fra Danmarks Statistik](#). I Statistikbanken offentliggøres landbrugets bruttofaktorindkomst under emnet [Jordbrugets økonomi](#). Derudover indgår tallene i [Statistisk Årbog og Statistisk Tiårsoversigt](#). Se mere på emnesiden [Jordbrugets økonomi](#).

8.1 Udgivelseskalender

Udgivelsestidspunktet fremgår af udgivelseskalenderen. Datoen bekræftes i ugerne forinden.

8.2 Udgivelseskalender - adgang

Udgivelseskalenderen kan findes på følgende link: [Udgivelseskalender](#).

8.3 Udgivelsespolitik - brugeroplysning

Statistikker offentliggøres altid kl. 08:00 på dagen, der er annonceret i udgivelseskalender. Ingen uden for Danmarks Statistik ser statistikken før offentliggørelsestidspunktet. Temapublikationer mv. kan offentliggøres på andre tidspunkter af dagen. Rigsstatistikeren kan beslutte, at sådanne publikationer kan udleveres før udgivelsestidspunktet, fx til interessenter og pressen.

8.4 NYT/Pressemeddelelse

Statistikken udgives i [Nyt fra Danmarks Statistik](#) under emnet *Erhvervslivets sektorer og Landbrugets bruttofaktorindkomst*.

8.5 Publikationer

Landbrugets bruttofaktorindkomst offentliggøres ikke i publikationer

8.6 Statistikbanken

Statistikken offentliggøres i Statistikbanken under emnerne i følgende tabeller:

- [KVAEL2](#): Den samlede handelsgødningsforsyning/Indhold af rene næringsstoffer efter stoftype, måleenhed og tid
- [LBF3](#): Direkte skatter og afgifter i landbruget efter type og tid
- [LBF1](#): Landbrugets bruttofaktorindkomst efter type og tid
- [TILSKUD](#): Direkte tilskud til landbrugssektoren efter type og tid
- [LBFPRIS](#): Pris- og mængdeindeks for landbrugets salg og forbrug i produktionen efter type, indekstype og tid
- [LBF12](#): Landbrugets bruttofaktorindkomst, regionalt efter region, type og tid
- [LBFPRIS1](#): Pris- og mængdeindeks for landbrugets salg og forbrug i produktionen efter produkt, indekstype og tid

8.7 Adgang til mikrodata

Ikke relevant for denne statistik.

8.8 Anden tilgængelighed

Ikke relevant for denne statistik.

8.9 Diskretioneringspolitik

[Datafortrolighedspolitik](#) i Danmarks Statistik følges.

8.10 Diskretionering og databehandling

Enkelte produktgrupper udelades for at diskretionere.

8.11 Reference til metodedokumenter

Metodebeskrivelsen fra Eurostat Manual on the economic accounts for Agriculture and Forestry EAA/EAF 97 (Rev.1.1), Luxembourg 2000 følges.

8.12 Dokumentation af kvalitetssikring

Resultater fra vurdering af beskrivelse af produkter og udvalgte processer foreligger i detaljeret form for hver statistik samt summarisk i rapporter til arbejdsgruppen for kvalitet.

9 Administrative oplysninger

Administrativt er statistikken placeret i kontoret Fødevareerhverv. Den statistikansvarlige er Jeppe Herring tlf. 39 17 33 25, e-mail: jhr@dst.dk

9.1 Organisation

Danmarks Statistik

9.2 Kontor, afdeling

Fødevareerhverv, Erhvervsstatistik

9.3 Kontaktpersonens navn

Jeppe Herring

9.4 Kontaktpersonens funktion

Statistikansvarlig

9.5 Adresse

Sejrøgade 11, 2100 København Ø

9.6 E-mailadresse

jhr@dst.dk

9.7 Telefonnummer

39 17 33 25

9.8 Faxnummer

39 17 39 99